

8. biblioteksområdet

Formål

Formålet med en ny analyse af folkebiblioteket i Greve Kommune er at opsummere tilbageværende handlemuligheder for at reducere driften yderligere, opdatere analysen med de seneste regnskabstal samt kvalitetssikre, at alle handlemuligheder er belyst, f.eks. øget samspil med skolebiblioteker. Analysen tager udgangspunkt i kommissoriet som blev godkendt på BY den 6. marts 2023

I forbindelse med Budgetanalyse 2022 om fremtidens bibliotekstilbud i Greve Kommune blev en række besparelespotentialer belyst og der blev gennemført en besparelse på biblioteksdriften på 3,8 mio. kr. samt yderligere kompenserende tiltag på 1,3 mio. kr. i forbindelse med BOO i 2023. Samlet set er der i budget 2023 reduceret med fem mio.kr svarende til knap en fjerdedel af budgettet til folkebiblioteket i Greve kommune.

Sammenfatning/økonomisk konsekvens i 2024 og frem (implementering)

Det er en politisk handlemulighed at foretage yderligere reduktioner på biblioteksområdet. Der kan foretages besparelser på op til 2.681.948 kr. i 2024 og på op til 3.081.876 kr. fra 2025. Besparelserne fordeler sig på seks forskellige handlemuligheder.

I Greve Kommune brugte vi i 2022 452 kr. pr. borger til vores bibliotekstilbud. Det er under landsgennemsnittet på 460 kr. Biblioteksudgifterne varierer i hele landet fra 269 kr. pr. borger i København til 802 kr. pr. borger i Tårnby Kommune i 2022.

Med besparelsen på budget 2023 udgør Greve Kommunes budget til biblioteksudgifter nu 343 kr. pr. borger. Sammenlignet med øvrige kommuner i hele landet med mellem 45.-55.000 indbyggere og deres tal for 2022, så er der én kommune, som bruger færre penge pr. indbygger end Greve Kommune. Sammenligningen går på tværs af budgetår 2022 og 2023, men kan give en indikation af, at Greve Kommune ligger blandt de kommuner i Danmark som bruger færrest penge pr. borger på et kommunalt bibliotekstilbud.

Yderligere besparelser folkebiblioteket i Greve Kommune kan overordnet set have følgende konsekvenser:

- Kan medføre mellemkommunal betaling til nabokommunerne. Med lukningen af biblioteket i Karlslunde er antallet af indmeldte borgere på Solrød Bibliotek steget fra 66 til 459 i årets første fire måneder. Samme tendens kan forekomme ved reduktioner som fører til færre åbningstider, færre arrangementer, mindre udbud af materialer eller hvis biblioteket i Tune lukkes.
- Et bibliotek med færre bemandede åbningstimer, færre arrangementer eller færre filialer understøtter ikke Kultur-, Idræts- og Fritidspolitikens ønskede effekt om mangfoldige kulturtilbud, der bidrager til trivsel, livslang læring og dannelse. En effekt som Folkebiblioteket er en væsentlig aktør i at understøtte, da biblioteket er den anden mest besøgte kulturaktivitet uden for hjemmet

og bruges af 40 procent af befolkningen¹, kun overgået af sport og motion. Den landsdækkende undersøgelse "Folkebibliotekets betydning for borgerne i Danmark"² viser, at bibliotekets medarbejdere, faciliteter og arrangementer bidrager til at skabe fællesskaber hos borgerne, hvormed et reduceret bibliotekstilbud heller ikke styrker byrådets vision om fællesskab.

- Reduceres biblioteket personale yderligere, med færre åbningstider og færre arrangementer til følge, kan det føre til, at det bliver en arbejdsplads med mindre kvalitet og kreativitet, idet medarbejdernes forudsætninger for at udfolde deres faglighed bliver mindre. Det kan skabe en mindre attraktiv arbejdsplads, der samtidig bliver mere sårbar i den daglige planlægning af drifts- og kerneopgaver.
- Besparelse på materialer kan føre til en materialesamling som ikke er tidssvarende og varieret. Materialer er det bibliotekstilbud borgerne anvender mest. Greve Kommune har i dag en materialesamling, der er mindre end i sammenligningskommunerne og bruger færre penge på at vedligeholde og udvide materialesamlingen.

Beskrivelse/analyse (inkl. konsekvenser, udfordringer og resultater/konklusioner)

Rammevilkår for folkebiblioteket i Greve Kommune

Greve Kommune er forpligtet til at have et bibliotekstilbud med afdelinger for børn og voksne enten selv eller i samarbejde med andre kommuner. Biblioteksloven sætter rammerne for bibliotekstilbuddet og består af overordnede målsætninger. Der ikke konkrete krav til, i hvilket omfang borgerne skal tilbydes de enkelte ydelser i bibliotekstilbuddet, men et bibliotek skal være mere end en udlånscenter. Lovgivningen skitserer dog ikke nogen minimumskrav.

Mellemkommunal betaling ved udlån af materialer til borgere fra en anden kommune

Hvis borgere fra Greve Kommune låner materialer ved andre biblioteker, så kan den udlånskommunen i henhold til biblioteksloven opkræve betaling. Betalingen omfatter netto-udlån i udlånskommunen til borgerne i Greve Kommune der overstiger 7 procent af det samlede udlån til borgerne i Greve Kommune, hvis udlånet overstiger 1000 materialeenheder. Betaling fastsættes til 10 kr. pr. materialeenhed, der udlånes. Opkrævningen skal ledsages af et tilbud om bibliotekssamarbejde mellem de to kommuner.

Formålet med den mellemkommunale betaling er at understrege den enkelte kommunes ansvar for biblioteksbetjeningen af egen borger. Den mellemkommunale betaling skal også tilskynde kommunerne til at indgå samarbejder. Greve Kommune betaler i dag ikke andre kommuner for udlån af materialer til borgere i Greve Kommune

Et eksempel: På Roskilde Bibliotek er der et meget stabilt udlån til borgere i Greve Kommune på mellem 3.000 og 4.000 udlånte materialer om året. Det samlede nettoudlån i 2022 til borgerne i Greve Kommune er i alt på 197.340 stk. materialer. Hvis Roskilde Biblioteks udlån til borgere i Greve Kommune stiger til 7 procent af det samlede udlån eller 13.814 stk. materialer vil Roskilde Bibliotek kunne varsle mellemkommunal betaling på minimum 138.140 kr.

¹ Kulturpolitisk redegørelse 2023, s. 7

² [Folkebibliotekets betydning for borgerne i Danmark Rapport.pdf\(centralbibliotek.dk\)](https://centralbibliotek.dk)

På Solrød Bibliotek er antallet af indmeldte lånere fra Greve Kommune steget til 459 i 2023 (26. april) fra 66 i 2022. En stigning på i alt 393 borgere, som kan relateres til lukningen af biblioteket i Karlslunde.

Yderligere reduktion i bibliotekstilbuddet kan altså medføre at flere borgere benytter sig af bibliotekstilbud i andre kommuner og medføre mellemkommunal betaling på minimum 138.140 kr. En betaling som kan betyde, at nettobesparelse på bibliotekstilbuddet vil være mindre end skitseret i handlemulighederne. Mellemkommunal betaling er desuden en ydelse som bidrager til udvikling af bibliotekstilbud i andre kommuner, og ikke i eget bibliotekstilbud.

Folkebiblioteket i Greve Kommune

Folkebiblioteket i Greve Kommune dækker over hovedbiblioteket i Hundige og lokalbiblioteket i Tune.

Tabel 1.0: Regnskab og budget for folkebiblioteket i Greve Kommune

Udgifter	Regnskab 2021 , kr.	Regnskab 2022, kr.	Budget 2023, kr.	Fald i procent fra regnskab 2022 til budget 2023, procent
Løn	13.901.660	14.106.235	12.922.481	-8
Materialebudget	3.737.976	3.762.784	2.010.608	-47
Kulturelle aktiviteter	431.116	443.566	314.471	-29
Biblioteksdrift (Det digitale folkebibli)	1.811.599	2.218.664	1.657.260	-25
Ejendomsudgifter incl. Karlslunde	932.402	1.078.689	918.720	-15
Indtægter (primært bødeindtægter,)	-220.622	-520.788	-343.000	-34
I alt	20.594.132	21.089.150	17.480.540	-17

Det samlede budget for 2022 var 22.197.617 kr. Differencen mellem regnskabet for 2022 og budget for 2023 er mindre end den gennemførte besparelse på budget 2023.kr. Det skyldes bl.a., at der i 2022 var et mindreforbrug på løn som følge af henhold på vakancer i lyset af centrale udmeldinger. Forskellen i budget 2022 og budget 2023 er i alt 4,6 mio.kr. Det svarer til en reduktion på 21 procent i budgettet til det kommunale folkebibliotek.

Handlemuligheder for reduktioner af ydelser på biblioteksområdet

Oversigt med mulige reduktioner som analyseres nedenfor:

Handlemulighed	Handlemulighed	Reduktion
1. Lukning af filial i Tune	Det kan politisk besluttes at lukke filialen i Tune.	672.986 kr.
2. Hovedbiblioteket flyttes til mindre lokaler	Skal analyseres yderligere	
3.a. Færre medarbejdertimer til åbningstid	Det kan politisk besluttes at reducere i antal medarbejdertimer/årsværk med henblik på at reducere i	

	åbningstiden. Men åbningstid kan ikke helt afskaffes.	
3. b. Færre medarbejdertimer til obligatorisk biblioteksorientering	Biblioteksorientering er en politisk beslutning og særegen for Greve Kommune. Den kan afskaffes eller reduceres i antal medarbejdertimer/årsværk.	
3.c. Færre medarbejdertimer til arrangementer	Det kan politisk besluttes at reducere i medarbejdertimer til arrangementer. Men arrangementer og aktiviteter kan ikke helt afskaffes.	
3 a,b,c. Samlet reduktion i årsværk/medarbejdertimer	Det kan politisk besluttes at reduceres med op til fire årsværk og have et bibliotekstilbud med færre åbningstimer, færre arrangementer og aktiviteter, herunder biblioteksorientering. Et årsværk: 537.469 kr. To årsværk: 1.074.938 kr. Tre årsværk: 1.612.407 kr. Fire årsværk: 2.149.876 kr.	Op til 2.149.876 kr. med fuld effekt fra 2025. I 2024 halv effekt 1.074.938 kr. grundet opsigelsesfrister.
4. Mindre budget til arrangementer med eksterne (eks. honorarer til forfattere)	Det kan politisk besluttes at reducere i budget til arrangementer til eksterne. Men arrangementer og aktiviteter kan ikke helt afskaffes. Det er muligt at udvikle arrangementer via eksterne midler fra Slots- og Kulturstyrelsen.	Op til 100.000 kr.
5.a. Mindre budget til materialer (både digitale og fysiske)	Det kan politisk besluttes at reducere i budget til materiale. Men ifølge loven skal der indkøbes materialer med kvalitet, alsidighed og aktualitet	Op til 500.000 kr.
5.b. Videreføre besparelse på kvoten af e-bøger og netlydbøger fra budget 2023	Det kan politisk besluttes at reducere udlån af e-bøger og netlydbøger til en bog pr. måned.	Op til 312.000 kr.
6. SMS-løsning med advisering om afhentning og aflevering af bøger	Kan afskaffes og give en reduktion.	Op til 20.000 kr.

1. Én biblioteksfilial i Greve Kommune

I Biblioteksloven står der at "kommunen skal så vidt muligt tilpasse filialer eller betjeningstilbud, som er hensigtsmæssig til kommunens størrelse og karakter". Når man sammenligner Greve Kommuner med

andre kommuner³, så kan vi se, at der i gennemsnit er en filial pr. 67,3 km². Med én filial vil Greve Kommune dermed stadig ligge over gennemsnittet.

Modsat viser den landsdækkende analyse af bibliotekets betydning, at bibliotekets bygninger/filialer skaber værdi for brugerne. Brugere ser folkebiblioteket som et frirum, som forebygger ensomhed og styrker fordybelse. For nogen handler frirummet om ro og koncentration, mens det for andre handler om at være sammen – med børnene, vennerne, studiekammeraterne, de andre avislæsere osv.

Biblioteket i Tune oplever en merværdi i det fællesskab som kendetegner Tune. Det kommer blandt andet til udtryk i, at biblioteket i kraft af samarbejde med ungdomsskolen og lokalt engagerede borgere kan tilbyde mange aktiviteter og arrangementer for få penge.

Konklusion: Lukning af filialen i Tune kan medføre følgende besparelse:

Tune Bibliotek	
Løn (7 timers betjening, kørsel og oprydning)	320.416 kr.
Fællesudgifter	80.000 kr.
Arrangementer for børn og voksne	38.000 kr.
Materialer	234.570 kr.
I alt besparelse Tune Bibliotek	672.986 kr.

Konsekvenser:

- Nettobesparelsen kan være mindre da borgerne kan vælge at anvende bibliotekstilbud i Roskilde Kommune, som dermed kan udløse krav om mellemkommunal betaling. Tune Bibliotek havde i 2022 et materialeudlån på 25.291 stk. materialer. Flyttes f.eks. 40 procent af materialeudlånet til Roskilde Bibliotek, kan det medføre en mellemkommunal betaling på i omkring 140.000 kr.
- Der kan, for at tilgodese lokalområderne, arbejdes med at lave et afhentnings- og afleveringssted af bøger bestilt online fra Hovedbiblioteket f.eks. på skolerne. Det vil dog medføre udgifter til etablering af afleveringssted og transport af materialer og en mindre besparelse. Skal analyseres yderligere.
- Lokalerne der huser Tune Bibliotek kan sælges, det kræver dog yderligere analyse af det samlede bygningskompleks, som også omfatter menighedshuset i Tune.

2. Hovedbiblioteket flyttes til mindre lokaler

I dag ligger hovedbiblioteket i Portalen 2 i Hundige i bygninger ejet af Greve Kommune. Biblioteket blev oprindeligt placeret der, da det ikke var muligt at udleje lokalerne som en del af det daværende Hundige Center. Det kan undersøges, om der kan findes mindre lokaler til at huse hovedbiblioteket og dermed reducere udgifter til husleje og forbrugsudgifter. Det kræver yderligere afdækning og analyse. Bibliotekstilbuddet i Greve Kommune vil derefter bestå af to mindre biblioteker i henholdsvis Greve Nord/Midt og Tune.

³ Statistikbankens nyeste data fra 2021, hvor Greve Kommune sammenlignes med andre kommuner på Sjælland, der har en befolkningsstørrelse på omkring 50.000 borgere. Det er kommunerne: Hvidovre, Ballerup, Greve, Høje-Taastrup, Hillerød, Frederikssund, Kalundborg, Vordingborg.

Konklusion: Det skal analyseres yderligere, hvor stor en reduktion der kan opnås på sigt.

3. Færre medarbejdere

Greve Bibliotek kan reduceres i lønbudgettet og dermed i antal årsværk eller medarbejdertimer. Den 1.1.2023 havde biblioteket samlet set 24,76 årsværk. Derudover er det planlagt at to medarbejdere går på pension i løbet af 2023, som en del af besparelsen på budget 2023.

Der er i 2023 afsat 12,9 mio. kr. til løn. Med afsæt i 2023-tal kan en besparelse i antal medarbejdere se således ud:

Reducerede årsværk	Færre medarbejdertimer pr. år	Besparelse i lønkroner ca. pr. år
Et årsværk	1924 timer	537.469 kr.
To årsværk	3848 timer	1.074.939 kr.
Tre årsværk	5772 timer	1.612.407 kr.
Fire årsværk	7696 timer	2.149.876 kr.

Ønskes det at reducere udgiften til medarbejdere har det indflydelse på, hvilket serviceniveau der politisk ønskes i forhold til åbningstider (3.a.) og skoletjeneste (3.b.). Derudover kan det ledelsesmæssigt prioriteres, hvor mange medarbejdertimer (3.c.) der bruges til at udvikle og afholde arrangementer og aktiviteter som afholdes af medarbejderne inden for den berammede åbningstid.

3.a. Færre medarbejdertimer til bemanded åbningstid

Biblioteksloven siger, at folkebiblioteket så vidt muligt skal tilpasse bibliotekernes åbningstid til brugernes behov. Der er således krav om bemanded åbningstid, men ikke hvor meget.

Greve Kommune havde i 2021 færre bemandede åbningstider end de øvrige sammenligningskommuner på Sjælland. I 2023 blev åbningstiden i på Greve Bibliotek reduceret fra 48 til 38 timer, men kan også være reduceret i andre kommuner.

En bemanded åbningstime koster ca. 52.000 kr. pr. åbningstime pr. år på Hovedbiblioteket i Hundige. Et årsværk svarer således til 10,4 åbningstimer. På biblioteket i Tune koster en åbningstime pr. år cirka 15.000 kr. og afskaffes åbningstiden i Tune giver det en reduktion på 102.000 kr.

Konklusion: Det kan politisk besluttes at reducere i antal medarbejdertimer/årsværk med henblik på at reducere i åbningstiden. Men det skal i henhold til lovgivningen tilpasses brugernes behov og kræver en analyse heraf.

Konsekvenser:

- Bibliotekstilbuddet i Greve vil i højere grad fokuserer på selvbetjening i den ubemandede åbningstid og mindre på tilknyt, fællesskab og motivation
- Et bibliotek med færre bemandede åbningstimer vil være et bibliotek med mindre vejledning og hjælp til at finde bøger. De borgere som ikke selv har evnen til at finde materialer eller motivation til at bruge bibliotekets materialer vil få sværere ved at bruge bibliotekstilbuddet.
- Reduktion i åbningstiden kan føre til, at borgere opsøger bibliotekstilbud i andre kommuner og Greve Kommune pålægges mellemkommunal betaling fra nabokommunerne.

- Hvis den bemandede åbningstid reduceres og den ubemandede åbningstid fastholdes som i dag, vil der sandsynligvis være en tilbøjelighed til mere uro på bibliotekerne, da det vil være tilholdssteder for andre grupper end biblioteksbrugerne.
- Reduktion i åbningstid vil kræve mindre bemanning. Det kan også nå et minimum, hvor reduktionen af timer ikke afspejles i en reduktion af antal årsværket. Det skyldes primært, at det personale som varetager borgerkontakten i åbningstiden sideløbende, også varetager faste driftsopgaver.

3.b. Færre medarbejdertimer til skoletjeneste: Obligatorisk biblioteksorientering

Greve Bibliotek har i henhold til Biblioteksloven flere strategiske satsninger på samarbejde, partnerskaber og tilbud til skoler og daginstitutioner med henblik på at styrke børns læselyst, kreativitet, sprogstimulering, dannelse, informationssøgningskompetencer samt kendskab til hvordan man bruger et bibliotek.

Biblioteket tilbyder i forbindelse med skolereformen og Åben skole obligatoriske biblioteksorienteringer på 3., 5. og 8. klassetrin, disse er politisk besluttet i Greve Kommune. Desuden understøtter de klasser på alle klassetrin med tilbud om book talks, fagbogsoplæg samt forfatteroplæg. Det er bibliotekets vurdering, at netop dette initiativ understøtter børnenes tilknytning til biblioteket og stimulerer deres læselyst.

Der bruges årligt 171.920 kr. på medarbejdertimer til Biblioteksorientering. Det svarer til cirka en tredjedel af et årsværk. Initiativet er politisk vedtaget og kan reduceres med henblik på at tilbuddet fremadrettet ikke er obligatorisk eller kun tilbydes til et klassetrin.

Konklusion: Det kan politisk besluttes at reducere i antal medarbejdertimer/årsværk med henblik på at afskaffe biblioteksorientering eller reducere antallet af biblioteksorienteringer.

Konsekvenser:

- Biblioteket vil bidrage mindre til at stimulere sprog og læselyst. Samt arbejdet med at sikre alle børn en lige forudsætning for at besøge og bruge biblioteket og dermed livslang læring, dannelse og kulturelle fællesskaber i henhold til Kultur-, Idræts- og Fritidspolitikken.

3.c. Færre medarbejdertimer til arrangementer og aktiviteter

Det er en målsætning fra Kulturstyrelsen, at folkebibliotekerne skal udfolde sig i inspirationsrummet, læringsrummet og det performative rum. På den måde støtter arrangementer og aktiviteter også op om at realisere bibliotekernes overordnede formål. Den landsdækkende analyse af bibliotekets betydning for brugerne viser, at arrangementer har en særlig betydning for brugernes oplevelse af at indgå i fællesskaber.

Reduceres antal medarbejdertimer kan det ledelsesmæssigt prioriteres, hvor mange medarbejdertimer, der skal bruges til at udvikle og afholde arrangementer og aktiviteter.

En reduktion i antal medarbejdere vil primært betyde færre arrangementer, hvor det er medarbejderne, der står for det faglige indhold så som litteraturformidling for dagtilbud og skoler, litteraturvandringer for voksne, læsegrupper og weekend- og ferieaktiviteter for børn på biblioteket osv.

Men det vil også ramme arrangementer, hvor det er eksterne der bidrager med det faglige indhold (f.eks. Forfatterdag), samt arrangementer, der er helt eller delvis finansieret af eksterne midler (f.eks. Forfatterbesøg). Uanset type af arrangement kræver det medarbejdstimer at planlægge, afholde og ansøge om midler til arrangementer.

Konklusion: Det kan politisk besluttes at reducere i medarbejdertimer til arrangementer og aktiviteter. Men afskaffes det helt, er det en udfordring at leve op til lovgivningen.

4. Mindre budget til arrangementer med eksterne

I budget 2023 blev budget til arrangementer og aktiviteter med eksterne (hvor der betales honorar til en ekstern bidragsyder) reduceret med i alt 0,7 mio. kr. pr. år. Så der i 2023 i snit er tre arrangementer pr. måned for børn og i snit to arrangementer pr. måned for voksne. Budgettet udgør i 2023 i alt 0,314 mio. kr.

Derudover ansøger biblioteket eksterne puljer om finansiering til arrangementer og aktiviteter. Biblioteket har i 2022 ansøgt og modtaget i alt 260.000 kr. i eksterne midler fra Slots- og Kulturstyrelsen til bl.a. forfatterarrangementer for børn (for skoler og daginstitutioner), forfatterarrangementer til voksne og projekt bogglad for SFO'er.

Der kan desuden indføres øget deltagerbetaling for at deltage i bibliotekets arrangementer for børn og voksne. Men indtjeningen på deltagerbetaling skal være større end udgiften til at administrere den.

Ved arrangementer med eksterne bidragsydere er der typisk en mindre deltagerbetaling på 40-50 kr. for at sikre, at de tilmeldt dukker op. Øvrige arrangementer er gratis.

Konklusion: Der kan reduceres i budget til arrangementer til eksterne med 100.000 kr., så der stadig kan afholdes arrangementer med eksterne som understøtter lovgivnings krav om et inspirationsrum. Samtidig kan midler til arrangementer understøtte og geare midler fra Slots- og kulturstyrelsen.

Konsekvenser:

- Færre arrangementer betyder også færre fællesskaber, hvor borgerne kan mødes omkring en fælles interesse eller få inspiration. Det giver færre muligheder for dannelse og kreativitet hos den enkelte borger.
- Indførelse af deltagerbetaling eller øget deltagerbetaling vil medføre at bibliotekets arrangementer ikke er tilgængeligt for alle borgere. Derudover skal størrelsen af en deltagerbetaling udligne udgifterne til at administrere den.

5. Mindre udbud af materialer

Når Greve Kommune sammenlignes med andre kommuner på Sjælland, der har en befolkningsstørrelse på omkring 50.000 indbyggere så havde de i 2021 en materialesamling på i gennemsnit 118.944 stk. materialer. Til sammenligning havde Greve Kommune en materialesamling på i alt 107.568 stk. i 2021. I april 2023 er materialesamlingen på Greve Bibliotek på i alt 98.373 stk. materialer.

Folkebibliotekernes formål er at fremme oplysning, uddannelse og kulturel aktivitet ved at stille bøger, tidsskrifter, lydbøger og andre egnede materialer til rådighed såsom musikbærende materialer og elektroniske informationsressourcer, herunder internet og multimedier. Folkebibliotekerne skal bestræbe sig på at stille videogrammer (elektroniske medier) til rådighed. Folkebibliotekerne formidler også kommunal og statslig information og information om samfundsforhold i øvrigt. Folkebibliotekernes formål opfyldes gennem kvalitet, alsidighed og aktualitet ved udvælgelse af det materiale, der stilles til rådighed.

Materialer på Greve Bibliotek omfatter bl.a. Bøger til voksne (Skønlitteratur, faglitteratur, bøger med stor skrift), Bøger til børn (Billedbøger, Skøn- og faglitteratur, børnebøger, ungdomsbøger), Lydbøger til voksne,

Film til børn og voksne, Elektroniske spil, Musik på CD og LP, Aviser, tidsskifter, Brætspil, puslespil, Tegneserier, Elektroniske licenser (Diverse digitale opslagsværker, Infomedia etc.), Lydbøger og E-bøger fra E-reolen, Filmstriben.

I perioden 2014-2021 blev udlån af lyd- og e-bøger femdoblet på landsplan. Tendensen er den samme i Greve Kommune hvor udlånet af netlydbøger er stedet med 477 procent og ebøger med 570 procent. Stigningen skyldes særligt udbredelsen af eReolen.

Som opfølgning på budget 2023, blev der politisk besluttet et kompenserende tiltag, hvor borgerne i Greve Kommunes borgere fik mindre adgang til eReolen. Borgerne kan i 2023 kun låne 1 e-bog, 1 lydbog og reservere 1 e-bog pr. måned af de attraktive hvide titler. Øvrige titler kan de låne frit. Det samme gælder den digitale udlån af film via Filmstriben. Greve Bibliotek har registreret 67 borgerhenvendelser (personlig, pr. telefon eller pr. mail) vedrørende borgere, der har beklaget reduktionen af udlån via eReolen og fem henvendelser vedrørende besparelsen på udlån på Filmstriben.

Digitale bøger på eReolen og film på Filmstriben kan borgerne i Greve Kommune kun låne via Greve Biblioteks abonnement. Borgernes alternativ er kommercielle alternativer så som Mofibo. Det betyder, at det alene er borgere, der har luft i privatbudgettet til en fast månedlig udgift, der kan få adgang til lyd- og digitale bøger. Øvrige fysiske materialer kan borgere i Greve kommune låne ved biblioteker i andre kommuner

Den landsdækkende analyse af bibliotekets betydning for brugerne viser, at materialerne især har betydning for brugerne som kilde til ny viden, information og velvære. Brugerne værdsætter i særlig grad bibliotekets evne til at præsentere materialer, som brugerne ikke havde fundet på egen hånd eller fattet interesse for. Bibliotekets samling spiller en rolle i forhold til at kuratere og validere viden og information samt at inspirere til nye videnshorisonter, som brugerne ikke møder i deres øvrige informationskanaler og online mediebrug.

Konklusion:

- *5.a. Der kan foretages en besparelse på materialebudgettet på op til 500.000 kr., men Greve Kommune skal i henhold til lovgivningen have en materialesamlingen med kvalitet, alsidighed og aktualitet. Materialesamlingen er det bibliotekstilbud borgerne anvender mest.*
- *5.b. Besparelsen på kvoten i e-bøger og netlydbøger fra eReolen og Filmstriben kan videreføres fra 2023 til 2024 og udgøre en besparelse på op til 312.000 kr.*

Konsekvenser:

- Hvis der købes færre eksemplarer af bøgerne, så bliver ventetiderne længere og borgerne tager potentielt til andre kommuners biblioteker og låner bøgerne.
- Hvis der reduceres i budgettet til materialeindkøb, så vil diversiteten og mængden af de særligt lånte bøger blive reduceret, der vil blive længere ventetid på bøger, ligesom mange bøger vil skulle skaffes fra andre biblioteker.
- Hvis der reduceres i indkøb af bøger til børn, kan konsekvensen på sigt være, at læselysten og lysten til at gå på biblioteket falder, hvis ikke biblioteket kan tilbyde de nye bøger.

6. SMS-løsning med advisering om afhentning og aflevering af bøger

I dag kan lånene oprette sig med en tilmelding til at modtage SMS om afhentning af bestilte bøger eller når det er tid til at aflevere en bog. Dette giver en tidstypisk service for borgere. SMS-løsningen kan opsiges. Biblioteket har allerede reduceret udgiften til SMSer i 2023, ved at sende kortere SMSer. Hvis SMS-løsningen ændres til at brugerne kan få besked via APP eller e-mail om afhentning eller aflevering af bøger. Forældre med flere børn som lånere, skal dog logge på APPen for hvert barn.

Konklusion: Der kan formentlig opnås yderligere besparelser på 20.000 kr. ved at opsiges løsningen.

7. Samarbejde med Skolebiblioteker

Kræver en analyse ud fra et formål.

Bemærkninger fra HovedMED

Uanset hvilke(n) model, der vælges, vil det få konsekvenser for både borgere og ansatte.